

MONETY KOLEKCJONERSKIE

SKARBY
STANISŁAWA AUGUSTA

BOLESŁAW CHROBRY

NBP

Narodowy Bank Polski

SKARBY STANISŁAWA AUGUSTA

Wyjątkowa seria złotych i srebrnych monet kolekcjonerskich o nominałach 500 zł i 50 zł – „SKARBY STANISŁAWA AUGUSTA” – odwzorowuje słynną osiemnastowieczną serię medalierską z wizerunkami królów Polski wykonaną na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Królewskie medale powstawały w mennicy warszawskiej w latach 1791–1797/1798. Ich twórcami byli dwaj wybitni medalierzy Jan Filip Holzhaeusser i Jan Jakub Reichel. Medale były wzorowane na portretach namalowanych w latach 1768–1771 przez Marcella Bacciarellego do Pokoju Marmurowego w Zamku Królewskim w Warszawie. Monety emitowane przez Narodowy Bank Polski są wiernymi replikami medali, zachowują średnicę i wysokość reliefu oryginałów. Dotyczy to portretów królewskich prezentowanych na rewersach monet. Odwrotne strony medali z życiorysami królów, umieszczone na awersach monet, zostały pomniejszone, ponieważ towarzyszy im otok z nazwą państwa, godłem Rzeczypospolitej, nominałem oraz rokiem emisji. Życiorysy monarchów, jak również napisy na awersach medali towarzyszące portretom władców, zredegowane są po łacinie. Ostatecznej redakcji tych tekstów dokonał zapewne sam król Stanisław August. Imiona monarchów w języku polskim umieszczone zostały na boku monet; tamże znajduje się nazwa serii „Skarby Stanisława Augusta”.

Poczet królów polskich, wykonany na zlecenie Stanisława Augusta Poniatowskiego, składał się z wizerunków 23 monarchów. Był tu o jeden portret królewski więcej niż na obrazach Bacciarellego, którego cykl obejmuje 22 obrazy. Dodatkowy portret Stanisława Leszczyńskiego, umieszczony na medalu, powstał najprawdopodobniej na podstawie obrazu Jana Bogumiła Plerscha. Obie serie, malarska i medalierska, zaczynają się od Bolesława Chrobrego, a kończą wizerunkiem Augusta III Sasa. W Pokoju Marmurowym od XVIII wieku naczelną rolę zajmuje jednak kilkakrotnie większy od pozostałych królewskich portretów wizerunek Stanisława Augusta w pełnej postaci, w stroju koronacyjnym. Zapewne więc i serię medalierską zamykać miał medal z wizerunkiem aktualnie panującego monarchy. Abdykacja, emigracja i rychła śmierć króla w początku 1798 roku uniemożliwiły realizację tego zamierzenia.

Seria monet „Skarby Stanisława Augusta” obejmuje 24 wizerunki monarchów – 23 z oryginalnej serii królewskiej oraz portret Stanisława Augusta, odtworzony według medali z epoki. Tak jak w XVIII wieku medale, monety będą bite w złocie i w srebrze.

Od 2013 r. monety z tej serii będą emitowane przez Narodowy Bank Polski cztery razy w roku.

Tomasz Bylicki
starszy kustosz
Muzeum Historyczne m. st. Warszawy

Pierwszy w Polsce królewską koroną ozdobiony, granice państwa na Elbie, Dnieprze i Ossie jako zwycięzca oznaczył. Umarł Roku Pańskiego 1025, mając lat 58, w 33. roku panowania.

BOLESŁAW CHROBRY (992–1025)

Portret Chrobrego, z braku pierwowzoru, jest fantazyjny. Władca został przedstawiony w koronie z późniejszej epoki. Na pierwszym z serii medalu, będącym pierwowzorem monety z Bolesławem Chrobrym, czytamy: „Pierwszy w Polsce królewską koroną ozdobiony, granice państwa na Elbie, Dnieprze i Ossie jako zwycięzca oznaczył. Umarł Roku Pańskiego 1025, mając lat 58, w 33. roku panowania, dnia 3 kwietnia”.

Ten pierwszy król Polski z dynastii Piastów, syn księcia Mieszka I i Dobrawy, księżniczki czeskiej, urodzony ok. 967 r., koronowany w 1025 r., stworzył potężne państwo, zdobywając ziemie na wschodzie (Grody Czerwieńskie, przejściowo Kijów) i zachodzie (Miśnia, Milsko i Łużyce). Wprowadził państwo w orbitę polityki europejskiej; w 1000 r. na Zjeździe Gnieźnieńskim otrzymał od cesarza Ottona III symbol władzy – włócznię św. Maurycego, a na głowę włożono mu diadem cesarski, jako przyrzeczenie koronacji. Dzięki kanonizacji św. Wojciecha w 999 r. ustanowił polską organizację kościelną z arcybiskupstwem w Gnieźnie i biskupstwami w Krakowie, Kołobrzegu i Wrocławiu. Ze zmiennym szczęściem prowadził wojny z Czechami i przygranicznymi marchiami niemieckimi. Zainicjował wybijanie rodzimych monet z własnym imieniem i nazwą Polski.

Marta Męclevska
b. kurator Gabinetu Numizmatycznego
Zamku Królewskiego w Warszawie

MONETY KOLEKCYJONERSKIE BOLESŁAW CHROBRY

NOMINAŁ 500 ZŁ

metal: Au 999,9/1000

stempel: zwykły

średnica: 45 mm

masa: 62,2 g

nakład: do 750 szt.

projektant: Robert Kotowicz

producent: Mennica Polska S.A.

na zlecenie NBP

NOMINAŁ 50 ZŁ

metal: Ag 999/1000

stempel: zwykły

średnica: 45 mm

masa: 62,2 g

nakład: do 5000 szt.

projektant: Robert Kotowicz

producent: Mennica Polska S.A.

na zlecenie NBP

Bolesław Chrobry
(992-1025)

Władysław Jagiełło
(1386-1434)

Wacław II Czeski
(1291-1305)

Władysław Warneńczyk
(1434-1444)

Władysław Łokietek
(1320-1333)

Kazimierz Jagiellończyk
(1447-1492)

Kazimierz Wielki
(1333-1370)

Jan Olbracht
(1492-1501)

Ludwik Węgierski
(1370-1382)

Aleksander Jagiellończyk
(1501-1506)

Jadwiga Andegaweńska
(1384-1399)

Zygmunt I Stary
(1506-1548)

Zygmunt August
(1548-1572)

Michał Korybut Wiśniowiecki
(1669-1673)

Henryk Walezy
(1573-1575)

Jan III Sobieski
(1674-1696)

Stefan Batory
(1576-1586)

August II Mocny
(1697-1706, 1709-1733)

Zygmunt III Waza
(1587-1632)

Stanisław Leszczyński
(1705-1709, 1733-1736)

Władysław IV Waza
(1632-1648)

August III Sas
(1733-1763)

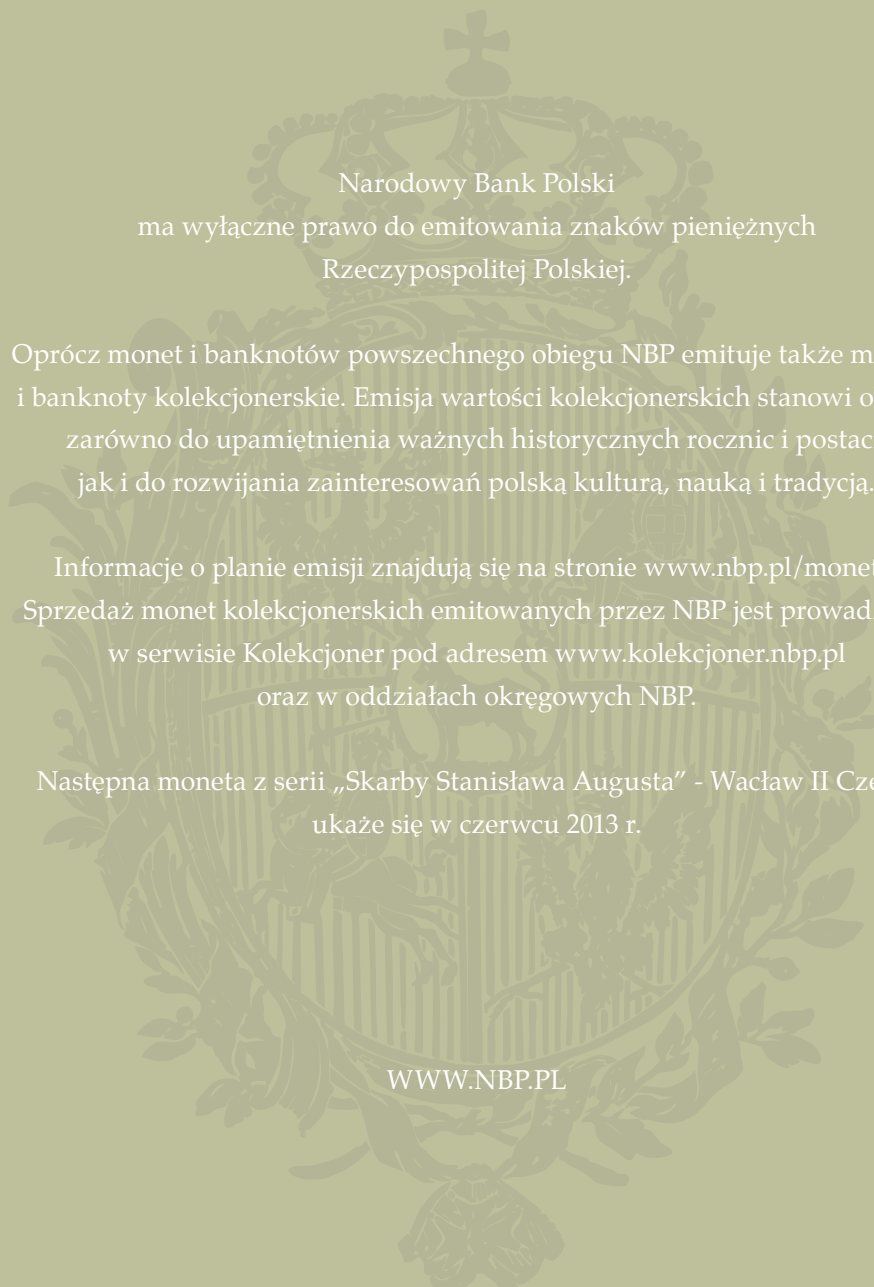

Jan Kazimierz Waza
(1648-1668)

Stanisław August Poniatowski
(1764-1795)

Projekt monety w przygotowaniu

Narodowy Bank Polski
ma wyłączne prawo do emitowania znaków pieniężnych
Rzeczypospolitej Polskiej.

Oprócz monet i banknotów powszechnego obiegu NBP emituje także monety i banknoty kolekcjonerskie. Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętnienia ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Informacje o planie emisji znajdują się na stronie www.nbp.pl/monety. Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona w serwisie Kolekcjoner pod adresem www.kolekcjoner.nbp.pl oraz w oddziałach okręgowych NBP.

Następna moneta z serii „Skarby Stanisława Augusta” - Wacław II Czeski ukaże się w czerwcu 2013 r.

WWW.NBP.PL